

Inskrift:

- - - n - r · saṭi · ṣṭin þa . . . aṭur · ṣin
1 5 10 15 20

... setti stein þe(nna ... f)öður sinn.

... satte denna sten ... sin fader.

Till läsningen: Enligt Nordensköld var, om man får tro hans teckning, mycket mera bevarat av runorna 1883, än vad det är i våra dagar. Nordensköld visar sig emellertid vid ett annat tillfälle ha rekonstruerat ganska kraftigt i sina teckningar, och hans avvikelser från läsningen ovan anföras därför med en viss reservation.

Det första ordet inledes med tre vertikala stavar, som ej kunna närmare bestämmas. Den första av dem kan höra till inramningen. Nordensköld, som anser, att här stått *Vinir*, uppfattar de två första strecken som **u**. Runan 4 är **n**. Till runan 5 synes ej någon bistav. Ordet 7–10 har varit **sati**, av vilka **sa** kunna bestämmas med ledning av det som finns kvar. Den vertikala delen av 7 **s** är tydlig, snedstreck till höger svagare men nog hugget. Friberg har endast ritat en lodrät stav och antecknat: »Om **s**, så är öfre partiet borta.» Ingen har sett några bistavar till runan 9, som av sammanhanget att döma är **t**, utom Nordensköld. Av det följande ordet 11–14, som troligen är **stin**, synas tre lodräta stavar och ett **n**. Nordensköld har läst 11–12 **st** och angivit som synligt även den snedställda delen av runan 11 och bistavarna till runan 12. Av 15 **þ** är mellanpartiet med bistavens nedre del bevarat. Friberg har ej sett något av bst. Efter 16 **a** ha Nordensköld och v. Friesen sett ytterligare en hst utan någon bst. En lätt försänkning i stenens yta märkes, men det finns ingen säkerhet för att den är huggen. Ej heller Friberg har sett något efter 16 **a** i denna rad. Det första synliga i den andra raden är en vertikal stav, nr 17. v. Friesen har före denna antytt en bit av en **f**-bst. Den gör emellertid icke intryck av att vara huggen. v. Friesen har till runan 17 svagt markerat en **a**-bst. Friberg har ej sett någon bst till 18 **þ**. De återstående strecken i samma ord äro nedre delarna av **ur**. I det följande ordet, som sannolikt varit **sin**, kan läsningen av 23 **n** säkert fastställas. Runorna 21–22 äro två vertikala stavar. v. Friesen har, liksom Nordensköld, sett snedstreck till 21 **s**. Friberg har ej detta med. Efter 23 **n** kan intet urskiljas. Friberg har antytt några streck.

98. Myresjö gamla kyrka.

Pl. 72.

Litteratur: P. Vistrand: Anteckning 1881 (ATA); C. F. Nordensköld: Jönköpings läns minnesmärken (ATA) 13 Östra härad, upptecknade år 1883, s. 18, tr. i NSmMedd 3 (1914) s. 67; A. Friberg: Undersökningsprotokoll 1906 och 1913 (NSmArk); R. Lindstam: Om kyrkor som försvunnit och klockor som ha sjungit i Östra och Västra härad (1943) s. 170; N. Gillgren: Fornminnesinventering 1936 (ATA); J. Fredriksson: Svenska personnamnsstudier (1961) s. 124.

Äldre avbildningar: Vistrand: teckning 1881 (ATA); Nordensköld: teckning i o.a. hs s. 18; Friberg: foto (NSmArk); O. v. Friesen: foto 1913 (NSmArk); Gillgren: foto 1936 (ATA).

Den fragmentariska runstenen står nu utanför kyrkan lutad mot korabsiden.

Äldre uppgifter om stenen än de, som lämnas av Vistrand 1881 och Nordensköld 1883, finnas ej. Den förstnämnde skriver: »I korets södra utsprång låg som plansten en runsten med en nött inskrift.» Nordensköld har antecknat: »Ett 7,3 dm. långt och 5,9 dm. bredt fragment af en annan runsten har, så långt den äldste person i socknen kan minnas, legat såsom tröskelsten vid lilla ingången nära koret.» Den ¹¹/₇ 1906 flyttades stenen intill altaret enligt vad Friberg meddelat.

Stenen är 59 cm hög, 73 cm bred. Runorna äro 10–12 cm höga.

Inskrift:

... seti : stin : þansi : eftir : tuta : su : - ... brupur : kaus :
 1 5 10 15 20 25 30 35

... setti stein þenna eftir Tóta (el. Dóta), sun ..., bróður Gauts.

... satte denna sten efter Tote (el. Dote), ... son, Göts broder.

Till läsningen: Av 1 **s** synes högra hälften. Vistrand har ej sett något av denna runa; på Nordenskölds teckning är den framställd som en **r**-bst. Han läser hela ordet som **riti**. 19 **t** har Vistrand läst som **i**. Runan 21 läser Nordensköld **i**. Efter 22 **a** har Vistrand ej sett något på högra sidan. Bst i 24 **u** är delvis bortvittrad. Det **n** man väntar efter 24 **u** kan ej upptäckas; det finns ej heller plats för det. Efter **:** synes ett stavfragment vid nedre marglinjen. I skiljetecknet efter 24 **u** har Friberg sett en punkt mellan de båda andra och fattat dessa tre punkter som en fragmentarisk hst till ett **u**, vars bst utgöres av den lilla staven vid nedre marglinjen. Av 26 **b** är endast bst kvar. På 27 **r** är bistavens övre båge delvis förstörd genom vittring.

Angående 1–4 **seti** se Sm 48. Runorna 19–22 **tuta** återge ack. av fsv. *Toti* eller *Doti*. *Toti* är liksom *Tosti* en kortform till *Porsteinn* men mycket mera sällsynt. Det synes ej vara belagt som simplex i Sverige men ingår i ortnamn. I Långasjö sn i Småland finns ett Totamåla vars första led är *Toti* (se N. Ödeen: *Studier i Smålands bebyggelsehistoria*, 1927, s. 273). Även i Virserums sn finns ett Totemåla, äldre *Totamåla*. Samma personnamn utgör förleden i Totebo, Ullasjö sn, Västergötland, *Totobo* 1568, 1584, *Totte* 1572, 1689 (*Sveriges ortnamn*, *Älvsb.* 7: 2, 1918, s. 228). Det är känt genom några exempel från Danmark och har även lånats till England, där det är belagt före 1066 (E. Björkman: *Nordische Personennamen in England*, 1910, s. 145, O. v. Feilitzen: *The Pre-Conquest Personal names of Domesdaybook*, 1937, s. 387). Ej heller *Doti* är tidigare belagt annat än som förled i ortnamn. Det anses ingå i Dotorp, Falköpings sn, skrivet *Dotatorp* i slutet av 1400-talet (I. Lundahl: *Falbygdens by- och gårdnamn*, 1927, s. 48). Bynamnet Dotorp i Torsby sn, Inlands hd, *Dottoporpe* 1388 *Duttetorp* 1544, förklaras på samma sätt (*Ortnamnen i Göteborgs och Bohus län* 5, 1939, s. 67). I gårdnamnet Dotorp i Brålanda sn på Dal är enl. *Sveriges ortnamn*, *Älvsb.* 16 (1910) s. 28 förleden »urspr. gen. av det fsv. kvinnonamnet *Dota* eller möjligen ett däremot svarande mansnamn *Dote*». Att man tvekat inför *Dote* beror på att detta namn ej är belagt. *Doti* ingår även i Dotebygd, Traryds sn, Sunnerbo hd, *Dodabygd* 1538 (D. Palm i *Namn och Bygd* 1927 s. 137) och i det i Småland eller Östergötland belägna *Dotabodha* SRP 2304 (år 1387). — 32–35 **kaus** är gen. av *Gautr*. Av det osammansatta *Gautr* finnas sammanlagt 8 säkra belägg i svenska runinskrifter. Se Sm 5.

99. Nederby. Myresjö sn.

Pl. 73.

Litteratur: B 1024, L 1231. Ransakningarna 1690; J. Peringskiöld: Monumenta 8 bl. 21; B. A. Ennes: F m 61 (hs i KB); J. J. Lagergren: Rättelser och tillägg (hs i Växjö Stifts- och landsbibl.) 2 s. 132; J. G. Liljegren: Fullständig Bautil (ATA) 7, Runlära (1832) s. 130; N. H. Sjöborg: Samlingar för Nordens fornälskare 3 (1830) s. 129; P. Wieselgren: Ny Smålands beskrifning 3 (1846) s. 189; J. A. Sjöqvist: Beskrifning öfver några runstenar 1865 i R 558 (hs i UUB); C. F. Nordensköld: Jönköpings läns minnesmärken (ATA) 13 Östra härad, upptecknade år 1883, s. 21, tr. i NSmMedd 3 (1914) s. 68 och 5 (1919) s. 8; R. Gyllencreutz: Brev till Nordiska museet den 17/1 och 25/4 1897 (avskr. i ATA); Eksjötidningen den 26/9 1902; A. Friberg: Meddelande till Riksanantikvarien den 19/7 1913 (ATA), anteckningar (NSmArk), i NSmMedd 3 (1914) s. 68 not, s. 98 och 5 (1919) s. 8 not; N. Gillgren: Fornminnesinventering 1936 (ATA); R. Kinander i NSmMedd 20–21 (1947) s. 64.

Äldre avbildningar: U. Christofferson: träsnitt i Peringskiölds Monumenta och B 1024; Liljegren: teckning i Fullständig Bautil (ATA) 7; P. Vistrand: teckning (ATA); Friberg: foto den 17/7 1918 (NSmArk); O. v. Friesen: foto 1917 (NSmArk); A. Steijertz: foto (ATA); Gillgren: foto 1937 (ATA).

På vardera sidan om Kroppån, en av Emåns bifloder, som bildar gräns mellan Myresjö och Nävelsjö socknar, står en runsten, Sm 99 i Nederby, Myresjö sn, och Sm 100 i Glömsjö, Nävelsjö sn. I äldre litteratur föras ofta båda stenarna till Nävelsjö. Nederbysten står ca 3 m NV om landsvägen från Nederby till Glömsjö